

Fakty i mity

0. RRSO
%

Fundacja Rozwoju
Rynku Finansowego

KILKA SŁÓW O KREDYCYE KONSUMENCKIM

ZANIM ZMIERZYMY SIĘ Z FAKTAMI I MITAMI DOTYCZĄCYMI RRSO, PRZYPOMNIJMY KILKA PODSTAWOWYCH INFORMACJI DOTYCZĄCYCH ZACIĄGANIA KREDYTÓW.

Czym jest kredyt konsumencki?

Dość powszechnym przekonaniem jest, że w banku zaciągamy kredyt, a do firmy pożyczkowej zgłaszamy się po pożyczkę. Jednak w praktyce jest nieco inaczej. Otóż w większości sytuacji, gdy nasze zobowiązanie nie przekracza 255 tys. złotych, a zaciągamy je jako osoba fizyczna (nie jako firma), wówczas mamy do czynienia z kredytem konsumenckim. Kredyt konsumencki jest udzielany przez banki, SKOK-i oraz firmy pożyczkowe i jest to najpopularniejsza forma kredytu – to dlatego w umowie z instytucją finansową (bankiem, SKOK-iem lub firmą pożyczkową) zetkniemy się z definicjami z użyciem słowa kredyt, takimi jak np. całkowity koszt kredytu. Zresztą umowa, jaką zawieramy z kredytodawcą, nazywa się umową kredytową. I choć sformułowania kredyt i pożyczka są często używane zamiennie, nawet w reklamach czy na stronach internetowych kredytodawców, to jednak w praktyce zwykle chodzi o kredyt konsumencki. Aby być precyzyjnym, w naszym opracowaniu posługujemy się pojęciem kredyt rozumianym jako kredyt konsumencki.

Co składa się na koszty kredytu?

Koszty kredytu można podzielić na dwie grupy: koszty odsetkowe i koszty pozaodsetkowe.

Koszty odsetkowe (oprocentowanie)

To opłaty naliczane przez kredytodawcę (bank, SKOK lub firmę pożyczkową) za używanie pożyczonego kapitału. Wysokość odsetek jest uzależniona od wysokości oprocentowania, które może być stałe lub zmienne, jednak nigdy nie może przekraczać górnej granicy określonej w prawie. Koszty odsetkowe są wyrażone kwotowo i są naliczane w całym okresie trwania umowy od salda kredytu, czyli kwoty, jaka pozostaje po spłacie każdej kolejnej raty.

Koszty pozaodsetkowe

Obejmują różne opłaty, jakie bank, SKOK lub firma pożyczkowa dolicza w związku z udzieleniem klientowi kredytu i jego dalszą obsługą. Wśród kosztów pozaodsetkowych znajdować się mogą:

- prowizja (opłata, pobierana jednorazowo, jaką kredytodawca nalicza klientowi w związku z udzieleniem finansowania. Jest to konkretny procent pożyczanej kwoty);
- opłata przygotowawcza (opłata pobierana za obsługę wniosku kredytowego, np. zbadanie historii i zdolności kredytowej osoby wnioskującej o kredyt);
- opłaty administracyjne czy też opłaty związane z ubezpieczeniem.

W skład kosztów pozaodsetkowych mogą wchodzić także inne opłaty – jest to w dużej mierze zależne od rodzaju kredytu. Co więcej, nie każdy kredytodawca pobiera wszystkie wymienione obok opłaty, a ich wysokość pomiędzy poszczególnymi instytucjami finansowymi może się różnić. Czasami zdarza się, że nawet w tej samej firmie dwie oferty kredytu różnią się pod względem pobieranych opłat. Zwróćmy też uwagę, że podobnie jak w przypadku kosztów odsetkowych – maksymalna wysokość kosztów pozaodsetkowych jest określona w prawie.

Pamiętaj! Na koszt kredytu składają się koszty odsetkowe i koszty pozaodsetkowe. Maksymalna wysokość oprocentowania i kosztów pozaodsetkowych jest określona w prawie.

X

TO NIEPRAWDA, ŻE

RRSO to prosta relacja pomiędzy kosztem a kwotą kredytu

JEDNYM Z NAJCZĘSTSZYCH MITÓW NA TEMAT RRSO JEST PRZEKONANIE, ŻE WSKAŹNIK TEN WYRAŻA W PROCENTACH STOSUNEK POMIĘDZY KOSZTEM KREDYTU A WARTOŚCIĄ POŻYCZANEJ SUMY. TYMCZASEM TO DUŻY BŁĄD. WZÓR OBLICZANIA RRSO JEST DOŚĆ SKOMPLIKOWANY, A NA JEGO WYSOKOŚĆ WPŁYWA WIELE CZYNNIKÓW.

Błędem jest myślenie, że RRSO to prosta relacja, która wyraża w procentach koszt kredytu w stosunku do jego kwoty. To NIEPRAWDA, co obrazujemy w grafice obok. Jeśli pożyczamy kwotę 1 tys. zł na rok, przy RRSO w wysokości 100%, to nie oznacza, że finalnie będziemy musieli zwrócić kredytodawcy 2 tys. złotych. Tak może się stać tylko w sytuacji, gdy całą pożyczoną kwotę spłacimy jednorazowo na koniec okresu kredytowania (oferta nr 3). Jest to jednak sytuacja dość nietypowa, gdyż zwykle kredyt spłacamy w ratach, np. tygodniowych lub miesięcznych (oferta nr 1, oferta nr 2), a wtedy relacja pomiędzy kosztem kredytu a kwotą kredytu jest

zdecydowanie niższa od wysokości RRSO. Zauważmy, że w obu ofertach stosunek pomiędzy całkowitym kosztem kredytu a kwotą kredytu przyjmuje zupełnie inne wartości niż RRSO.

Wysokość RRSO zależy od wielu zmiennych parametrów kredytu, w tym przede wszystkim od czasu, na jaki pożyczamy pieniądze oraz modelu i częstotliwości spłaty rat, o czym piszemy w dalszej części broszury. To dlatego nie możemy tak łatwo ze sobą zestawiać RRSO i całkowitego kosztu kredytu.

RRSO

to rzeczywista roczna stopa oprocentowania. Zgodnie z definicją opisaną w ustawie o kredycie konsumenckim stanowi ona całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, który jest **wyrażony jako wartość procentowa** całkowitej kwoty kredytu **w stosunku rocznym**. Inaczej mówiąc, jest to roczna stopa procentowa obejmująca wszystkie opłaty i koszty poniesione przez kredytobiorcę w celu uzyskania kredytu. Wysokość RRSO zależy w dużej mierze od czasu trwania kredytu (tj. okresu kredytowania) oraz modelu i częstotliwości spłaty kredytu. Im krótszy okres, na jaki pożyczamy pieniądze, tym wyższe będzie RRSO oraz im większa częstotliwość spłaty rat, tym wysokość RRSO wzrasta.

CKK

to całkowity koszt kredytu. Jest bardzo ważną informacją, którą należy wziąć pod uwagę, wybierając ofertę kredytową. Całkowity koszt kredytu obejmuje wszystkie koszty kredytu – koszty odsetkowe i koszty pozaodsetkowe **w ujęciu całościowym**, przy założeniu spłaty kredytu zgodnie z przyjętym harmonogramem (nie szybciej i nie później). CKK **jest wyrażany kwotowo** w walucie, w której zaciągnięto kredyt, a nie w procentach jak w przypadku RRSO. Pamiętajmy jednak, że CKK nie obejmuje wartości pożyczonej kwoty oraz kosztów fakultatywnych, czyli takich, których poniesienie nie jest obowiązkowe dla uzyskania kredytu.

MIT

KWOTA KREDYTU		1 000 złotych		
		oferta nr 1	oferta nr 2	oferta nr 3
	OKRES KREDYTOWANIA	12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy
Model spłaty rat		Raty równe tygodniowe	Raty równe miesięczne	Spłata jednorazowa na koniec okresu kredytowania
Odsetki (8% w skali roku)		29,54 zł	60 zł	148 zł
Koszty pozaodsetkowe (prowizja kredytowana)		365 zł	370 zł	852 zł
Całkowity koszt kredytu (odsetki + koszty pozaodsetkowe)		394,54 zł	430 zł	1000 zł
Całkowita kwota do zapłaty (kwota kredytu + koszty kredytu)		1394,54 zł	1430 zł	2000 zł
RRSO		100%	100%	100%
Relacja % kosztów kredytu w stosunku do kwoty kredytu		39,4%	43%	100%

Przygotowane na potrzeby niniejszego materiału wyliczenia są wyłącznie symulacjami o charakterze poglądowym i informacyjnym. Prezentowane wartości mogą różnić się od aktualnie obowiązujących limitów kosztów odsetkowych i pozaodsetkowych.

✓ TO PRAWDA, ŻE RRSO jest zwykle wyższe niż oprocentowanie

ANALIZUJĄC OFERTY KREDYTU, MOŻEMY SPOTKAĆ SIĘ Z CO NAJMNIEJ DWOMA WSKAŹNIKAMI WYRAŻONYMI PROCENTOWO. JEDNYM Z NICH JEST OPROCENTOWANIE, A DRUGIM JEST RRSO. PRZED ZAWARCIEM UMOWY KREDYTOWEJ WARTO SPRAWDZIĆ ZARÓWNO WYSOKOŚĆ OPROCENTOWANIA, JAK I RRSO, ALE MUSIMY MIEĆ NA UWADZE, ŻE RRSO BĘDZIE ZWYKLE WYŻSZE. DLACZEGO?

Wysokość oprocentowania przekłada się na wysokość odsetek. A jak już wyjaśniliśmy na początku broszury, na koszt kredytu składają się nie tylko koszty odsetkowe, ale również koszty pozaodsetkowe. RRSO uwzględnia w ujęciu rocznym sumę obu tych kategorii kosztów – odsetkowych i pozaodsetkowych. Skoro zatem RRSO jest szerszym pojęciem, to i jego wartość jest zwykle większa niż oprocentowanie.

W praktyce oznacza to, że jeśli mamy do czynienia z kredytem z zerowym oprocentowaniem (0%), niekoniecznie RRSO będzie wynosić 0%. Do kredytu mogą być bowiem naliczone koszty pozaodsetkowe (np. prowizja za udzielenie kredytu czy opłata

przygotowawcza), a to zwiększa wysokość RRSO. Co więcej, nawet jeśli jedynym kosztem kredytu są odsetki, to i tak na ogół RRSO nie będzie równe stopie oprocentowania. Co do zasady, RRSO może być równe oprocentowaniu tylko wtedy, gdy kredyt zostanie spłacony jednorazowo na koniec okresu kredytowania i nie zostały naliczone żadne koszty pozaodsetkowe.

Czy RRSO może wynosić 0%?

Tak, ale tylko w sytuacji, gdy oprocentowanie jest równe zeru (0%), a kredytodawca nie naliczył żadnych opłat w związku z udzieleniem kredytu (tj. 0 zł kosztów pozaodsetkowych).

OPROCENTOWANIE
0% $\neq$ **0%** RRSO

FAKT

Pamiętaj, że RRSO i oprocentowanie to dwa różne wskaźniki. Przy wyliczaniu RRSO uwzględnia się wysokość oprocentowania oraz pozostałych kosztów, tj. pozaodsetkowych. To dlatego nawet przy zerowym oprocentowaniu kredytu, RRSO nie zawsze wynosi 0%.

TO NIEPRAWDA, ŻE

X

Im wyższe RRSO,
tym wyższe koszty kredytu

RRSO SŁUŻY DO PORÓWNYWANIA OFERT KREDYTÓW. JEST TO WSKAŹNIK MOCNO EKSPONOWANY W REKLAMACH BANKÓW, SKOK-ÓW I FIRM POŻYCZKOWYCH (WYMAGAJĄ TEGO PRZEPISY PRAWA), PRAWDOPODOBNIE DLATEGO UKUŁO SIĘ BŁĘDNE PRZEKONANIE, ŻE LEPIEJ WYBIERAĆ OFERTY Z NIŻSZYM RRSO, BO IM WYŻSZE RRSO, TYM WYŻSZE KOSZTY KREDYTU, CO JEDNAK NIE DO KOŃCA JEST PRAWDĄ.

Sformułowanie, że im wyższe RRSO, tym wyższe koszty kredytu będzie prawdziwe tylko w sytuacji, gdy porównujemy ze sobą oferty o tych samych parametrach, tj. o takim samym okresie kredytowania oraz o identycznej częstotliwości spłaty rat (raty tygodniowe, raty miesięczne lub spłata jednorazowa) i modelu spłaty rat (raty o stałej wartości, raty rosnące lub malejące). W sytuacji, gdy oferty kredytu będą się różnić choćby jednym parametrem, porównując RRSO, będziemy porównywać przysłowiowe gruszki z jabłkami. Nawet jeśli kwota kredytu i czas, na jaki pożyczamy pieniądze będą takie same, ale będzie inna częstotliwość spłaty rat (w jednej ofercie będą raty tygodniowe, a w drugiej ofercie będą raty miesięczne), kierowanie się wysokością RRSO może nas słono kosztować. Spójrzmy na grafikę obok.

Spośród przykładów z grafiki obok, najniższe RRSO (31,17%) ma kredyt, w którym założono, że konsument spłaci go jednorazowo wraz z końcem trwania umowy (oferta nr 3). Czy to będzie najtańszy kredyt spośród pozostałych? Otóż nie. Okazuje się, że ten kredyt będzie wręcz najdroższy, ponieważ koszty kredytu wynoszą aż 720 złotych. Najtańszą ofertą jest ta, która zakłada spłatę w ratach tygodniowych (oferta nr 1). Ten kredyt generuje najmniejsze koszty (614,96 zł), ponieważ wraz ze spłatą każdej kolejnej raty, a te będą spłacane często – co tydzień, konsument spłaca część kapitału i tym samym pomniejsza podstawę naliczania odsetek. I mimo że w tym przypadku koszty, jakie poniesie klient w związku z zobowiązaniem będą najniższe, to wartość RRSO jest najwyższa (57,83%). Dzieje się tak, ponieważ **formuła obliczania RRSO zakłada, że im dłużej konsument dysponuje pożyczoną kwotą (czyli im później zaczyna ją spłacać), tym niższa będzie wartość pieniądza, który będzie spłacał, a co za tym idzie niższa rzeczywista roczna stopa oprocentowania.**

Pamiętaj! Im częściej spłacasz raty kredytu, tym wzrasta wysokość RRSO.

KWOTA KREDYTU		5 000 złotych		
		oferta nr 1	oferta nr 2	oferta nr 3
OKRES KREDYTOWANIA		6 miesięcy	6 miesięcy	6 miesięcy
Model spłaty rat		Spłata w tygodniowych ratach równych	Spłata w miesięcznych ratach równych	Spłata jednorazowa na koniec okresu kredytowania
Odsetki (8% w skali roku)		114,96 zł	129,04 zł	220 zł
Koszty pozaodsetkowe		500 zł	500 zł	500 zł
Całkowity koszt kredytu (odsetki + koszty pozaodsetkowe)		614,96 zł	629,04 zł	720 zł
Całkowita kwota do zapłaty (kwota kredytu + koszty kredytu)		5614,96 zł	5629,04 zł	5720 zł
RRSO		57,83%	52,23%	31,17%

✓ **TO PRAWDA, ŻE**
**Im krótszy okres,
na jaki pożyczamy pieniądze,
tym wyższe RRSO**

WYSOKOŚĆ RRSO W DUŻEJ MIERZE ZALEŻY OD CZASU, NA JAKI ZAWIERAMY UMOWĘ (OKRESU KREDYTOWANIA). KREDYT Z KRÓTSZYM TERMINEM SPŁATY ZAWSZE BĘDZIE MIAŁ WYŻSZE RRSO NIŻ TEN SAM KREDYT ZACIĄGANY NA DŁUŻEJ - TO DLATEGO, ŻE RRSO UWZGLĘDNIĄ ZMIANĘ WARTOŚCI PIENIĄDZA W CZASIE.

O co chodzi? Już tłumaczymy. Otóż przyjmijmy, że dziś pożyczamy z banku 10 tys. zł. Posiadanie tej kwoty hipotetycznie pozwala nam na niej zarabiać, np. poprzez inwestycje. Jeśli przez rok nie będziemy oddawać tych środków, wówczas będziemy mieli z nich określony zysk. Jeśli jednak zwrócimy część lub całość kwoty wcześniej, nasz zysk będzie mniejszy. Można na to zagadnienie spojrzeć również z drugiej strony – im dłużej możemy dysponować pożyczoną kwotą (im dłużej jej nie spłacamy), tym m.in. wskutek

inflacji obniża się wartość pieniądza, który będziemy musieli zwrócić do banku lub firmy pożyczkowej. Zasadę zmiany wartości pieniądza w czasie uwzględnia algorytm wyliczający wysokość RRSO. Znajduje to swoje odzwierciedlenie w tym, że **określona kwota pożyczona na krócej będzie wiązała się z wyższym RRSO niż ta sama kwota pożyczona na dłużej, przy takich samych pozostałych warunkach kredytu.**

Pamiętaj! Wysokość RRSO zależy w dużym stopniu od długości czasu, na jaki zaciągamy zobowiązanie. Im krótszy okres kredytowania, tym wyższe RRSO.

Wyobraźmy sobie, że zaciągnęliśmy kredyt na kwotę 5 tys. zł z oprocentowaniem 8% w skali roku i kosztami pozaodsetkowymi w wysokości 500 zł. W poniższej grafice przedstawiono, jak zmieni się wartość RRSO dla takiego kredytu, jeśli zaciągniemy go na okres 3, 12 i 48 miesięcy. Wyraźnie widać, że im krótszy jest okres kredytowania, tym wyższe RRSO.

KWOTA KREDYTU 5 000 złotych			
	oferta nr 1	oferta nr 2	oferta nr 3
OKRES KREDYTOWANIA	3 miesiące	12 miesięcy	48 miesięcy
Odsetki (8% w skali roku)	73,50 zł	241,24 zł	945,01 zł
Koszty pozaodsetkowe	500 zł	500 zł	500 zł
Całkowity koszt kredytu (odsetki + koszty pozaodsetkowe)	573,50 zł	741,24 zł	1445,01 zł
Całkowita kwota do zapłaty (kwota kredytu + koszty kredytu)	5573,50 zł	5741,24 zł	6445,01 zł
RRSO	97,84%	52,23%	13,87%

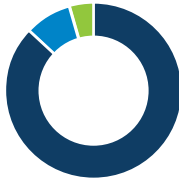
✓ **TO PRAWDA, ŻE**
Wysokość RRSO zależy od tego, czy spłacamy kredyt jednorazowo czy w ratach

W ZWIĄZKU Z TYM, ŻE PRZY WYLICZENIU RRSO BIERZE SIĘ POD UWAGĘ ZMIANĘ WARTOŚCI PIENIĄDZA W CZASIE, JEŚLI ZDECYDUJEMY SIĘ NA JEDNORAZOWĄ SPŁATĘ KREDYTU NA KONIEC OKRESU KREDYTOWANIA, NASZE RRSO BĘDZIE NIŻSZE NIŻ W PRZYPADKU REGULARNIE SPŁACANYCH RAT.

Przyjmijmy, że pożyczylismy 5 tys. zł na okres 12 miesięcy, przy oprocentowaniu 8% w skali roku i kosztach pozaodsetkowych w wysokości 500 złotych. Rozważmy dwa scenariusze: spłacamy kredyt w comiesięcznych ratach lub spłacamy cały kredyt jednorazowo na koniec okresu kredytowania. W grafice obok przedstawiono różnice w wysokości ponoszonych kosztów i w wartości RRSO. Wyraźnie widać, że w przypadku jednorazowej spłaty kredytu RRSO jest niższe niż w przypadku spłaty kredytu w ratach.

Pamiętaj! Na wysokość RRSO wpływają nie tylko wysokość odsetek i kosztów pozaodsetkowych, ale też okres, na jaki pożyczamy pieniądze, częstotliwość spłaty rat i model ich spłaty. Przy spłacie jednorazowej RRSO będzie zawsze niższe niż w przypadku rat miesięcznych.

KWOTA KREDYTU		5 000 złotych	
	oferta nr 1	oferta nr 2	
 OKRES KREDYTOWANIA	12 miesięcy	12 miesięcy	
Model spłaty rat	Spłata w miesięcznych ratach równych	Spłata jednorazowa na koniec okresu kredytowania	
Odsetki (8% w skali roku)	 241,24 zł	 400 zł	
Koszty pozaodsetkowe	 500 zł	 500 zł	
Całkowity koszt kredytu (odsetki + koszty pozaodsetkowe)	 741,24 zł	 900 zł	
Całkowita kwota do zapłaty (kwota kredytu + koszty kredytu)	 5741,241 zł	 5900 zł	
RRSO	26,61%	18,8%	

X TO NIEPRAWDA, ŻE RRSO powyżej 100 procent jest niezgodne z prawem

WYSOKOŚĆ RRSO NIE JEST OKREŚLONA W PRAWIE, GDYŻ FORMUŁA JEGO OBLICZANIA OPIERA SIĘ NA ZMIENNYCH PARAMETRACH KREDYTU. W PRZYPADKU ZOBOWIĄZAŃ ZACIĄGANÝCH NA KRÓTKI OKRES RRSO MOŻE SIĘGAĆ NAWET KILKUSET PROCENT, ALE NIEKONIECZNIE WIĄŻE SIĘ TO Z WYSOKIMI KOSZTAMI KREDYTU. MOŻE SIĘ ZDARZYĆ WRĘCZ ODWROTNIĘ, CZYLI RRSO BĘDZIE NISKIE, ALE KOSZTY KREDYTU BĘDĄ WYSOKIE.

Aby konsumenci nie ponosili zbyt wysokich opłat w związku z zaciągnięciem kredytu, przepisy prawa regulują limit kosztów pozaodsetkowych oraz maksymalną wysokość oprocentowania. Firmy pożyczkowe, banki i SKOK-i są zobowiązane do ich przestrzegania, a RRSO uwzględnia ich wysokość.

Warto pamiętać, że RRSO obrazuje skalę kosztów kredytu, jakie osoba zaciągająca zobowiązanie musiałaby ponieść, gdyby wzięła kredyt na rok. W przypadku kredytów z krótszym okresem spłaty niż rok i na niskie kwoty, RRSO zawsze przyjmuje bardzo wysokie wartości, co nie oznacza, że do spłaty będzie dług liczony w dziesiątkach tysięcy złotych.

Zwróćmy uwagę, że nawet niskie limity kosztów pozaodsetkowych nie oznaczają, że RRSO będzie niskie. W dniu 31 marca 2020 r. weszły w życie tymczasowe przepisy, zgodnie z którymi w przypadku kredytów na czas krótszy niż 30 dni maksymalne koszty pozaodsetkowe mogą wynosić 5% całkowitej kwoty kredytu. Oznacza to, że dla kredytu w wysokości 1 tys. zł, udzielonego na tydzień, koszty pozaodsetkowe nie mogą przekroczyć 50 złotych. A ile wyniesie RRSO takiego kredytu? Aż 1173%!

W grafice obok przedstawiono przykład oferty kredytu na kwotę 2 tys. zł, zaciągniętego na okres 7 dni, w którym RRSO wynosi ponad 500%. RRSO jest w tym przypadku wysokie, dlatego że konsument pożycza pieniądze tylko na tydzień, czyli bardzo krótko będzie dysponował kwotą pożyczoną z banku lub firmy pożyczkowej.

MIT

Nawet jeśli RRSO jest wysokie, całkowite koszty kredytu mogą być niskie i odwrotnie. Dlatego pamiętaj, aby zawsze przy zawieraniu umowy kredytu sprawdzić wszystkie elementy oferty, a w szczególności wysokość rat, całkowity koszt kredytu i całkowitą kwotę do zapłaty, czyli łączną kwotę, jaką faktycznie będzie trzeba zwrócić kredytodawcy w formie rat.

KWOTA KREDYTU 2 000 złotych

OKRES KREDYTOWANIA

1 tydzień

Odsetki
(8% w skali roku)

3,18 zł

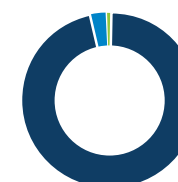
Koszty pozaodsetkowe

70 zł

Całkowity koszt kredytu
(odsetki + koszty pozaodsetkowe)

73,18 zł

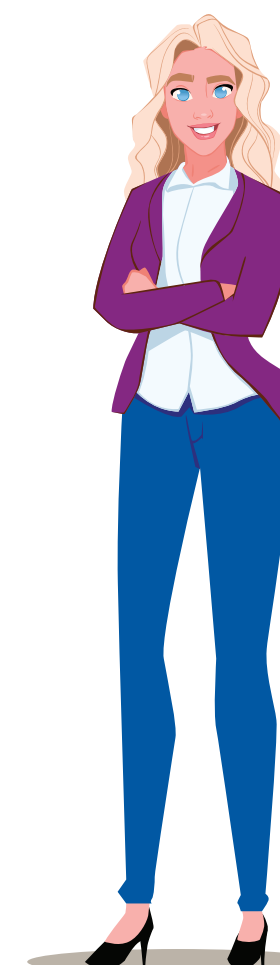
Całkowita kwota do zapłaty
(kwota kredytu + koszty kredytu)

2073,18 zł

RRSO

551,25%

X TO NIEPRAWDA, ŻE RRSO w firmach pożyczkowych jest zawsze wyższe

MIT

RRSO może być wysokie, nawet jeśli koszt kredytu jest niski, a dotyczy to zwykle sytuacji, kiedy bierzemy kredyt na krótki okres. Wówczas niezależnie, czy zawieramy umowę z firmą pożyczkową czy z innym kredytodawcą, RRSO może być wysokie.

Błędne przekonanie, że tylko firmy pożyczkowe oferują produkty z wysokim RRSO wynika z tego, że zwykle oferują one kredyty na krótszy okres, np. 30 dni, 3 lub 6 miesięcy, a przy produktach krótkoterminowych RRSO

zawsze będzie wyższe niż gdybyśmy tę samą kwotę pożyczili na dłuższy czas. Choć pamiętajmy przy tym, że wysokie RRSO nie zawsze oznacza wysokich kosztów kredytu.

W grafice obok znajdują się przykładowe oferty kredytu z różnych instytucji finansowych w kwocie 5 tys. złotych na 3 miesiące – w obu ofertach, mimo że nie są to oferty firm pożyczkowych, RRSO wynosi powyżej 100 procent.

Pamiętaj! Przy kredycie na 3 miesiące RRSO będzie zawsze wyższe niż w przypadku kredytu na 12 miesięcy lub 2 lata, nawet jeśli jego pozostałe warunki są takie same.

Kredyty zaciągane na krótki czas z reguły charakteryzują się wysokim RRSO, niezależnie czy jest to oferta firmy pożyczkowej czy innego kredytodawcy. Należy mieć jednak na uwadze, że nawet kilkusetprocentowe RRSO nie zawsze wiąże się z wysokimi opłatami.

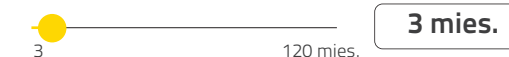

Przykład 1

Ile pieniędzy potrzebujesz?

W jakim czasie chcesz spłacić kredyt?

☐ Z ubezpieczeniem

Miesięczna rata

1932 zł

RRSO

145,01%

Rzeczywista oferta ze strony internetowej jednego z kredytodawców

Przykład 2

Kwota kredytu

Chcę spłacać przez (miesiące)

- ☐ Chcę ubezpieczyć pożyczkę
- ☐ Pierwsza pożyczka
- ☐ Przenoszę pożyczki z innych banków

Miesięczna rata

1941 zł

RRSO

152,55%

Rzeczywista oferta ze strony internetowej jednego z kredytodawców

TO NIEPRAWDA, ŻE

X

Kredyty o takich samych kosztach mają takie samo RRSO

NAWET JEŚLI WYSOKOŚĆ CAŁKOWITEGO KOSZTU KREDYTU JEST TAKA SAMA W RÓŻNYCH OFERTACH KREDYTU, NIE OZNACZA TO, ŻE WYSOKOŚĆ RRSO TEŻ BĘDZIE IDENTYCZNA W KAŻDEJ Z OFERT. NIE MOŻEMY UTOŻSAMIAĆ CAŁKOWITEGO KOSZTU KREDYTU Z RRSO.

RRSO pokazuje co prawda koszt kredytu, ale w ujęciu rocznym, przez co kredyty zawierane na krótszy okres np. na 1 lub 3 miesiące, mają z reguły wysokie RRSO (sięgające nawet kilkudziesięciu lub kilkuset procent), ale nie zawsze wiąże się to z wysokimi kosztami, jakie poniesiemy w związku z zawarciem umowy. Nie możemy zatem traktować RRSO i całkowitego kosztu kredytu jako dwóch wskaźników prowadzących zawsze do tych samych wniosków.

Aby zobaczyć, na czym polega różnica posłużymy się przykładem. W grafice obok przedstawiono cztery oferty kredytu na kwotę 5 tys. zł o różnym okresie kredytowania,

ale o stałych kosztach pozaodsetkowych (500 zł) z zerowym oprocentowaniem oraz o tym samym modelu spłaty (raty miesięczne w stałej kwocie). Jak możemy zauważyć, całkowity koszt kredytu jest we wszystkich ofertach taki sam, ale wartości RRSO są znacząco różne. Przy 3-miesięcznym okresie kredytowania (oferta nr 1) RRSO jest ponad 21-krotnie wyższe niż w przypadku kredytu zaciągniętego na okres 5 lat (oferta nr 4). Różnica ta wynika z faktu, że wartość RRSO uwzględnia zmianę wartości pieniądza w czasie, o czym pisaliśmy już wcześniej – im dłuższy okres kredytowania, tym niższe RRSO.

KWOTA KREDYTU		5 000 złotych			
		oferta nr 1	oferta nr 2	oferta nr 3	oferta nr 4
OKRES KREDYTOWANIA		3 miesiące	12 miesięcy	24 miesiące	60 miesięcy
Odsetki (0% w skali roku)		0 zł	0 zł	0 zł	0 zł
Koszty pozaodsetkowe		500 zł	500 zł	500 zł	500 zł
Całkowity koszt kredytu (odsetki + koszty pozaodsetkowe)		500 zł	500 zł	500 zł	500 zł
Całkowita kwota do zapłaty (kwota kredytu + koszty kredytu)		5500 zł	5500 zł	5500 zł	5500 zł
RRSO		81,88%	19,69%	9,74%	3,88%

TO NIEPRAWDA, ŻE

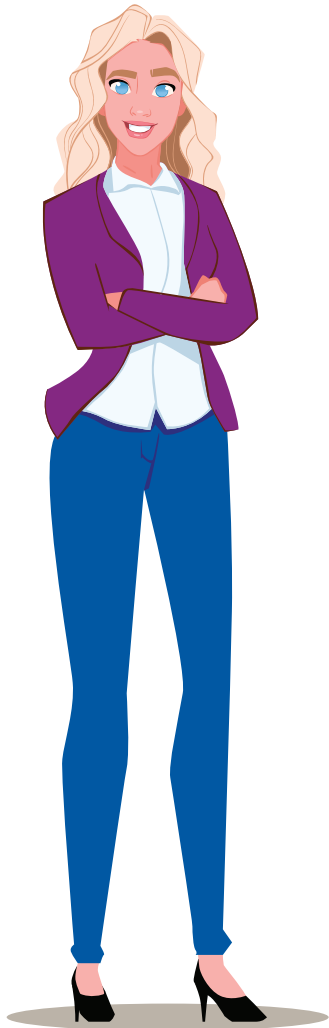
X

Jeśli różne oferty mają takie samo RRSO, to są równie dobre

RRSO ZALEŻY OD WIELU CZYNNIKÓW, M.IN. OD WYSOKOŚCI OPROCENTOWANIA I KOSZTÓW POZAODSETKOWYCH, OD OKRESU KREDYTOWANIA CZY TEŻ MODELU SPŁATY RATY, A DWIE OFERTY, MIMO TEJ SAMEJ KWOTY KREDYTU I TEGO SAMEGO RRSO, MOGĄ ZNACZĄCO SIĘ RÓŻNIĆ.

Wyobraźmy sobie, że planujemy zaciągnąć kredyt na kwotę 5 tys. zł. W grafice obok przedstawiono pięć ofert, a w każdej z nich RRSO jest tej samej wysokości (52%). Mimo identycznego RRSO, oferty te różnią się pod względem całkowitego kosztu kredytu, czyli kosztu, jaki poniesiemy w związku z zaciągnięciem zobowiązania. W zestawieniu najkorzystniejsza

finansowo wydaje się oferta, w której zaciągamy kredyt na 6 miesięcy z 7% oprocentowaniem w skali roku (oferta nr 5), gdybyśmy jednak przy wyborze oferty nie zwracali uwagi na inne parametry i przyjęli, że takie samo RRSO w każdej z ofert oznacza taki sam poziom kosztów, moglibyśmy wybrać ofertę znacznie droższą.

💡

Pamiętaj! RRSO może być w kilku ofertach takie samo, mimo że koszt kredytu będzie różny. Sytuacja może być też odwrotna: RRSO może się różnić między ofertami, choć koszt kredytu będzie taki sam.

KWOTA KREDYTU		5 000 złotych				
		oferta nr 1	oferta nr 2	oferta nr 3	oferta nr 4	oferta nr 5
OKRES KREDYTOWANIA		12 miesięcy	12 miesięcy	12 miesięcy	8 miesięcy	6 miesięcy
Oprocentowanie roczne		7%	5%	0%	7%	7%
Kwota odsetek		229,93 zł	165,65 zł	0 zł	150,35 zł	113,45 zł
Koszty pozaodsetkowe		1000 zł	1070 zł	1230 zł	689 zł	530 zł
Całkowity koszt kredytu (odsetki + koszty pozaodsetkowe)		1229,93 zł	1235,65 zł	1230 zł	839,35 zł	643,45 zł
Całkowita kwota do zapłaty (kwota kredytu + koszty kredytu)		6229,93 zł	6235,65 zł	6230 zł	5839,35 zł	5643,45 zł
RRSO		52%	52%	52%	52%	52%

TO NIEPRAWDA, ŻE

X Wybierając ofertę kredytu, wystarczy bazować na RRSO lub oprocentowaniu

Wróćmy na chwilę do grafiki przedstawionej na poprzedniej stronie, opisującej różne oferty kredytu na kwotę 5 tys. zł o tym samym RRSO. Gdyby swój wybór oferty kredytowej opierać wyłącznie o wartość RRSO, można by uznać, że wszystkie oferty są równie dobre. Jeśli kierowalibyśmy się wysokością oprocentowania, najlepsza byłaby oferta nr 3, która jednak finansowo nie jest najkorzystniejsza. Porównując oferty pod kątem całkowitego kosztu kredytu, najkorzystniejsza jest oferta nr 5, w której zaciągamy kredyt na 6 miesięcy z 7% oprocentowaniem w skali roku (jednocześnie najwyższym spośród przedstawionych w grafice).

Jak wobec tego wybrać najlepszą dla nas ofertę?

Bazując na samym oprocentowaniu odzwierciedlającym koszty odsetkowe, możemy pominąć bardzo ważną kategorię kosztów pozaodsetkowych (np. prowizję za udzielenie kredytu, składka za ubezpieczenie), które w znacznym stopniu mogą podnieść całkowity koszt kredytu, jaki przyjdzie nam ponieść w związku z zaciągniętym zobowiązaniem.

Jeśli chcemy natomiast opierać swoje wybory o wartość RRSO, musimy pamiętać by porównywać oferty dotyczące tego samego okresu kredytowania, tego samego modelu spłaty (raty równe vs. raty malejące) i tego samego harmonogramu spłaty rat (miesięczne vs. tygodniowe lub spłata jednorazowa), inaczej porównywane wartości nie będą miarodajne.

Alternatywą jest **całkowity koszt kredytu**. CKK wskaże nam sumę wszystkich kosztów, jakie poniesiemy w związku z zaciągnięciem zobowiązania przy założeniu, że będziemy spłacać kredyt zgodnie z ustalonym harmonogramem. Pamiętajmy jednak, że wyliczenie CKK nie obejmuje ewentualnych kar za niedotrzymanie warunków umowy lub innych kosztów fakultatywnych.

Podsumowując, oprocentowanie nie jest wystarczającym wskaźnikiem, by podjąć zadowalającą decyzję kredytową. RRSO może być miarodajnym wskaźnikiem, ilustrującym koszty kredytu, ale powinniśmy się nim kierować tylko wtedy, gdy porównujemy oferty z tym samym okresem kredytowania i z tym samym modelem i częstotliwością spłaty rat. Korzystniejszym rozwiązaniem będzie sprawdzenie w każdej z porównywanych ofert całkowitego kosztu kredytu. Wskaźnik ten wyraża kwotowo (a nie w procentach, jak w przypadku RRSO czy oprocentowania) łączną wysokość kosztów, jaką będziemy musieli ponieść w związku z zaciągnięciem kredytu, przy założeniu, że będziemy go spłacać zgodnie z przyjętym harmonogramem i na warunkach określonych w umowie.

Zapamiętaj! Porównując oferty kredytów, warto sprawdzać nie tylko RRSO, ale także wysokość rat i ich dopasowanie do możliwości naszego budżetu oraz całkowity koszt kredytu.

POŻYCZAJ ODPOWIEDZIALNIE!

Zanim podejmiemy decyzję kredytową, przeanalizujmy naszą indywidualną sytuację finansową. Oceńmy, jakiej kwoty potrzebujemy i jaka wysokość rat nie będzie stanowiła zbyt dużego obciążenia dla naszego budżetu domowego. Sprawdźmy model spłaty rat – czy raty będą tej samej wysokości przez cały okres kredytowania, czy może najpierw będziemy płacić większe raty, a później mniejsze.

Pamiętajmy też o dokładnym zapoznaniu się z treścią umowy. Sprawdźmy nie tylko wysokość kosztów związanych z zaciągnięciem kredytu, ale też inne opłaty, jak np. za zwłokę w terminowej spłacie rat. Jeśli nie rozumiemy niektórych zapisów, skonsultujmy je z doradcą klienta, prawnikiem lub innym ekspertem. I nie zapominajmy, że w terminie 14 dni od zawarcia umowy kredytu mamy prawo od niej odstąpić bez podawania przyczyny i ponoszenia dodatkowych kosztów.

MIT

Czytajmy uważnie umowy! Sprawdźmy wysokość innych opłat, nieuwzględnionych w RRSO. Przed podjęciem ostatecznej decyzji oceńmy, czy wybrana oferta odpowiada naszym możliwościom finansowym.

Materiał „Fakty i mity o RRSO” został przygotowany przez Fundację Rozwoju Rynku Finansowego we współpracy z dr Katarzyną Sekścińską, ekspertką ds. edukacji ekonomicznej, adiunktką na Wydziale Psychologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Fundacja Rozwoju
Rynku Finansowego

Kontakt:

Fundacja Rozwoju Rynku Finansowego
ul. Piękna 15/16
00-549 Warszawa
kontakt@frrf.pl
www.frrf.pl